

Jaarverslag 2016 Portefeuillehouders AVN

Voorwoord

Het blijven drukke jaren voor de portefeuillehouders van de AVN. Het jaar 2016 stond vooral in het teken van de plannen in en rond de Scheveningse Bosjes: allereerst het plan Internationaal Park dat in het begin van het jaar tot een climax kwam en aansluitend de uitbreidingsdrift van Madurodam waar het gehele jaar druk over onderhandeld werd. Aan het eind van het jaar zagen we een sympathiek GREENS-plan langs komen voor het Westbroekpark waar de gemeente de onderneming op het verkeerde been zette met het natuurdeel van het bestemmingsplan. In alle gevallen bezorgde het een grote groep AVN'ers een bijna dagvullende vrijwilligerstaak.

Verder waren er verspreid door de stad zaken die hetzij structureel hetzij incidenteel onze aandacht vroegen. In totaal 43 verschillende items, waar 19 portefeuillehouders zich mee bezig hielden. Hun inzet was in ieder geval zinvol, want als ambassadeurs voor het groen kijken ze met andere ogen naar projectplannen van de gemeente dan de stedenbouwers dat doen. Het groen is daarmee zeker geholpen. Soms met een totale overwinning voor de groene ruimte, veel vaker met een compromis, maar altijd met toegevoegde waarde voor de natuur.

In 2016 mochten we drie aspirant portefeuillehouders verwelkomen, waarvan er twee werkelijk actief werden: Eric Wisse is ecologisch veldwerker in het Westduinpark en actief bij verschillende groene stedelijke projecten, hij zal voornamelijk gaan adviseren bij ecologische vraagstukken. Adri Remeus is onder andere weidevogelteller in de Duivenvoordse- en Veenzijdsepolder en duinconsulent. Hij zal zich gaan ontfermen over de portefeuille Wassenaar.

Aletta de Ruiter
Secretaris AVN

Den Haag, 22 april 2017

Inhoud

- 1. Scheveningen Haven/Norfolk**
- 2. Kijkduin-Bad / Loosduinen**
- 3. Strandnota**
- 4. Agenda Groen voor de stad**
- 5. Ruimte voor de stad**
- 6. Madurodam**
- 7. Scheveningse Bosjes**
- 8. Internationaal Park**
- 9. Scheveningseweg**
- 10. Groenbeleving in de wijk Duinoord**
- 11. ICC parkeerterrein**
- 12. Westbroekpark**
- 13. Visie wijkgroen Scheveningen**
- 14. Bunkers Badhuisweg**
- 15. Landgoed Oosterbeek**
- 16. Hubertusduin**
- 17. Oostduin en Arendsdorp**
- 18. Belvédèreduin**
- 19. Koekamp**
- 20. Landgoed Meer en Bos**
- 21. Bloem en Daal**
- 22. Denktank Knelpunten Noordwestelijke Hoofdroute**
- 23. Westduinpark & Bosjes van Poot & Wapendal**
- 24. Zeewindelaan**
- 25. Florence Nightingalepark**
- 26. Meijendel, Dunea**
- 27. Uithof**
- 28. Ypenburg**
- 29. Project exotenverwijdering**
- 30. Leidschenveen**
- 31. Heemtuin H.J. Bos**
- 32. Bunkers langs de kust**
- 33. Fietspad Ruygenhoek**
- 34. Zoetermeer**
- 35. Wijkproject Bloeiende Boomspiegels**
- 36. Project digitale communicatie**
- 37. Boomzaken**
- 38. Adviesraad Monumentale Bomen 2016**
- 39. Laak**
- 40. Rijswijk**
- 41. Voorburg**
- 42. Bestemmingsplannen**
- 43. Zienswijzes, reacties of bezwaren etc.**

Scheveningen Haven/Norfolk

Jos Verhoeff

Er is nog steeds veel onduidelijkheid over een nieuw aan te leggen trambaan naar het Norfolkterrein. Er ligt een meerderheidsadvies van de werkgroep, maar de gekozen variant, over de Westduinweg, stuit op bezwaren van omwonenden. In 2017 wordt er weer op gestudeerd. Het college heeft aan het eind van het jaar aangekondigd alvast te starten met een elektrische bus. Dat spaart infrastructurele aanpassingen die mogelijk ten koste gaan van het groen.

Kijkduin-Bad / Loosduinen

Jos Verhoeff

De projectgroep die de projecten in Kijkduin-Bad begeleidt: Atlantic verbouwing en vernieuwing van Kijkduin-bad zelf komt nog regelmatig bijeen, wat geen garantie is dat er niets mis kan gaan, maar de AVN wordt wel op de hoogte gehouden.

De AVN heeft twee kleine overwinningen geboekt bij Kijkduin-Bad:

- De parkeergarage onder de badplaats krijgt een overkapte ondergrondse toegang. Den Haag stelt daar geld voor beschikbaar.
- Voor de veel bediscussieerde busbuffer was een studie gemaakt, waarin de huidige locatie als 'beste' wordt aangewezen. De wethouder blijft aandringen op een verplaatsing ervan en op proef wordt de busbuffer tijdens de bouw verplaatst. We hopen natuurlijk dat de nieuwe plek, aan de Machiel Vrijenhoeklaan, zo goed bevalt dat hij daar kan blijven.

Strandnota

Jos Verhoeff / Jeannine Engels

De gemeentelijks strandnota is aangenomen en ondanks de bezwaren van de AVN staan er strandhuisjes geprojecteerd tegenover de zandmotor. Helaas voor de gemeente zijn er tegen de nieuwe plannen veel meer protesten dan een jaar geleden. Nederland is gelukkig wakker geworden ten aanzien van de strandbebouwing, al trekt de Wethouder zich daar voorlopig niets van aan.

De rechter heeft de in 2015 verleende vergunningen, waardoor er in 2016 twintig strandhuisjes stonden, nietig verklaard. Desondanks is Den Haag samen met de uitbater in hoger beroep gegaan. Erger nog, Den Haag heeft in december 2016 vergunningen uitgegeven voor in totaal 35 strandhuisjes. De AVN heeft samen met een groot aantal natuurorganisaties bezwaar gemaakt en inmiddels heeft ook de provincie Zuid-Holland dat gedaan.

Dit bezwaar heeft zo'n draagvlak omdat de AVN mee doet in het initiatief 'Bescherm de kust' dat zoveel onrust veroorzaakte dat minister Schultz-Verhagen haar plannen om het bouwen aan de kust te verruimen, weer inslikte. Het bezwaarschrift is op de website na te lezen op <http://www.avn.nl/zienswijzes>. Wij houden de zaken strak in de gaten.

Agenda Groen voor de stad

Maarten Smies, Caroline de Jong

In 2015 heeft de AVN erop aangedrongen dat er een opvolger zou komen voor het beleidsplan 'Groen kleurt de stad' dat de periode 2005-2015 besloeg. De gemeente Den Haag heeft daarvoor voorbereidingen getroffen voor de opstelling van de 'Agenda Groen

voor de stad'. De AVN heeft hierover in een vroeg stadium met de Dienst Stadbeheer gesproken en deelgenomen aan de stadsgesprekken hierover in maart en april 2016. Ook heeft de AVN al op 1 september uitvoerig commentaar op de Agenda Groen gestuurd aan College en Gemeenteraad en daarover ingesproken in de vergadering van de Commissie Leef omgeving van de Gemeenteraad op 6 oktober 2016 en in de vergaderingen van de Gemeenteraad op 17 november en 15 december.

De AVN is enthousiast over de nadruk op het belang van groen voor gezondheid, ontspanning, klimaat, biodiversiteit en imago. Dit betekent een bredere inbedding van het Groen beleid.

Mooi is dat de Agenda in samenspraak met de stad tot stand is gekomen tijdens drie stadsgesprekken en een online platform. Nadeel is dat de Agenda niet ter inzage is gelegd, zoals voorheen altijd met dergelijke beleidsdocumenten gebeurde. Daardoor waren geen verbeteringen meer mogelijk in de tekst of fouten gecorrigeerd.

De AVN waardeert dat mede als gevolg van de AVN reactie de verplichting om de Stedelijke Groene Hoofdstructuur (SGH) op eenduidige en herkenbare wijze duurzaam in stand te houden en waar mogelijk te versterken in het Raadsvoorstel voor de Agenda Groen is opgenomen.

Maar de AVN wil ook dat de SGH en de ecologische verbindingzones als zodanig worden erkend en aangegeven in bestemmingsplannen/ beheerverordeningen en hun opvolgers, de omgevingsvisie en het –plan (dit stond ook in het vorige groene beleidsplan); de kerngebieden uit de Stedelijke Groene Hoofdstructuur die van belang zijn voor de natuur de (dubbel)bestemming (waarde) natuur krijgen; er een grote, duidelijke en correcte kaart van de Stedelijke Groene Hoofdstructuur wordt opgenomen in de Agenda (d.w.z. waarop bijv. het stuk van de Scheveningse Bosjes dat nu in de kaart ontbreekt wordt toegevoegd); waar het gaat om het inzetten van het groen voor Economische waarde en Ontspanning is het van belang dat de natuurwaarden verzekerd blijven. De AVN heeft zorgen over verdergaande 'vermarkting' van het Haagse groen.

De Raad heeft een amendement aangenomen om een duidelijke, grote kaart van de Stedelijke Groene Hoofdstructuur (SGH) aan het besluit toe te voegen, er o.a. op wijzend dat delen van de SGH per abuis waren weggelaten.

Jacco Schuurkamp, die voor de Dienst Stadsbeheer de Agenda Groen heeft voorbereid, heeft na afloop van de Algemene Leden Vergadering op 16 april 2016 een presentatie gegeven.

Ruimte voor de stad

**Maarten Smies, Caroline de Jong,
Daphne Nicolai**

De AVN is ook betrokken geweest bij de ontwikkeling van de Agenda Ruimte voor de stad. We hebben de studiedagen voor de Agenda Ruimte bijgewoond en de presentatie ervan op 14 september. En we hebben ingesproken in de vergaderingen van de Commissie Ruimte van de Gemeenteraad op 6 oktober, op 27 oktober en in de vergadering van de Gemeenteraad op 15 december.

De AVN waardeert dat de Agenda Ruimte aansluit bij de Agenda Groen. Ook onderschrijven we het principe: werken vanuit bestaande kwaliteiten en dat de identiteit van Den Haag mede wordt bepaald door de groene kwaliteiten. We onderschrijven het

belang van Bouwsteen 2: De groene stad: Bestaande parken en lanen kunnen beter verbonden worden zodat er een groen netwerk ontstaat. Door verdichting zijn er meer investeringen te doen in de buitenruimte en het groen. En we erkennen de Hoofdogave: Ruimte voor de buitenruimte (de betekenis en belang van de buitenruimte) en de noodzaak van het versterken van het waternetwerk: de groen-blauwe dooradering. Mooi is dat verdichten, vergroenen en verduurzamen in samenhang plaats vinden, goed ook het vergroenen van de buitenruimte en de daken en de gevels. Maar de AVN maakt zich zorgen over de bedreigingen en het verlies van kleine groen elementen. Deze zijn belangrijke opstap- en doorstapstenen ('stepping stones') naar de ecologische verbindingzones. Daarnaast kan de visie op de ontwikkeling van de 'stedelijke kust' een bedreiging zijn van de ook gewenste rust en natuur. Mogelijke effecten van ontwikkelingen op Natura 2000 gebieden moeten beter worden onderzocht en tegengegaan.

Madurodam

**Caroline de Jong, Maarten Smies
Aletta de Ruiter, Joost Gieskes**

In het najaar 2015 heeft Madurodam aangekondigd (weer) te willen uitbreiden in de Scheveningse Bosjes, tussen de Ver Huellweg en de Haringkade (4,5ha). De gemeente heeft daaraan een aantal voorwaarden gesteld, waaronder het behoud van het groen en het betrekken van omwonenden en belanghebbenden. Die hebben een aantal uitgangspunten geformuleerd: uitbreiding op het terrein zelf of aan de voorkant, maar niet in het bos.

Het bos is beschermd door de Beheersverordening, als Rijksbeschermd Stadsgezicht, door het groene beleid de Stedelijke Groene Hoofdstructuur in stand te houden en te versterken, de Boswet, de Flora en fauna wet, enz.

Het bos tussen Madurodam en de Ver Huellweg is ook van belang voor de ecologische verbindingen tussen (delen) van groengebieden, het Westbroekpark, de Nieuwe Scheveningse Bosjes, de Oostduinen, de Scheveningse Bosjes aan de andere zijde van de Teldersweg, enz.

Madurodam heeft in 2016 overleg gestart met een aantal bewonersorganisaties, de AVN en de Bomenstichting Den Haag. Er zijn vijf bijeenkomsten geweest en een workshop. Op 8 juli werd een ontwerp gepresenteerd aan omwonenden en andere belangstellenden, dat ten koste ging van 1,6 ha bos. De voorstellen van de AVN en anderen om alleen intern te verdichten en op het voorplein te ontwikkelen acht Madurodam technisch en financieel niet haalbaar.

De AVN maakte in augustus een brochure over de natuurkwaliteiten van het Madurodambos, die werd aangeboden aan Madurodam, fractieleden van de Gemeenteraad en Wethouder Revis. In oktober werd een lobbywandeling met fractieleden van de Gemeenteraad en actievoerders gehouden en ook een gesprek met de Wethouder. Dit werd gevolgd in november door een brief aan de Wethouder over het Plan Uitwerkings Kader (PUK) en een artikel in Den Haag Centraal namens de AVN en andere organisaties.

Eind november hield Madurodam een tweede bijeenkomst met omwonenden en belangstellenden. Aletta de Ruiter gaf een presentatie over de natuurkwaliteiten van het

Madurodambos. Verontruste buurtbewoners boden bezwaren aan, ze hadden in een week 500 handtekeningen opgehaald.

In december presenteerde Madurodam een nieuw voorstel van 0,9ha aan de organisaties. Ten opzichte van dit voorstel heeft Madurodam nadien nog belangrijke aanpassingen gemaakt om aan bezwaren tegemoet te komen: behoud van het noorderduin bij de Haringkade, behoud van het Zuiderduin langs het wekje aan de kant van de Teldersweg, en een meanderende grens op 3m van het olifantenpad i.p.v. vlak erlangs. In januari 2017 heeft Madurodam een nieuw voorstel gepresenteerd van 0,7 ha, waarbij het:

- een veel groter deel van het Madurodambos intact laat (3,8ha), dan het aanvankelijk voorstelde
- heeft toegezegd een convenant te tekenen dat zij in de toekomst niet verder zal uitbreiden ten koste van bos
- binnen de erfgrans een met klimplanten en boskruiden begroeide, 2,5m hoge ecowal zal aanleggen, meanderend op 3 m van het olifantenpad, waarbuiten zij het bos respecteert
- op de daken van de attractieruimtes aan de rand van het bos een boszoom zal aanleggen met inheemse struiken en kruiden die aantrekkelijk is voor vlinders en vogels. In 2017 zal de gemeente hierop een nieuw Programma Uitwerkingskader (PUK) maken waarna college en gemeenteraad zich over het plan uitspreken.

Scheveningse Bosjes

Caroline de Jong

In 2015 en 2016 zijn er geen bijeenkomsten meer geweest van het Beheerplatform Scheveningse Bosjes. In 2016 zijn daar ook geen natuurwerkdagen meer georganiseerd door de gemeente. In de loop van 2015 was het aantal vrijwilligers die daaraan deelnamen afgenomen.

De AVN schreef in samenwerking met Christien Illiano van de ruitergroep t.b.v. het Beheerplatform en de Denktank Scheveningse Bosjes en Westbroekpark “Een paar voorstellen voor het beheer van de Scheveningse Bosjes”.

Internationaal Park

**Caroline de Jong, Aletta de Ruiter
Maarten Smies, Daphne Nicolai,**

Eind 2015 werd het ambitiedocument van LOLA voor het Internationale park ter inzage gelegd. De AVN moedigde velen aan te reageren en stuurde begin 2016 zelf een zienswijze. 10 januari 2016 was er een demonstratie met 1600 deelnemers waaraan de AVN ook actief heeft deelgenomen. Er werden 3200 reacties geschreven op de plannen. Het resultaat was dat de wethouder besloot het conceptambitiedocument achter zich te laten en 8 stadslabs te organiseren in de 8 stadsdelen. Na afloop daarvan werd eind 2016 de Denktank Westbroekpark en Scheveningse Bosjes (inclusief Waterpartij) ingesteld, met 12 leden die deelnemen op persoonlijke titel. AVN bestuurslid Caroline de Jong is lid van de Denktank. De opdracht aan de Denktank werd op basis van de uitkomsten van de stadslabs geformuleerd.

Scheveningseweg

Bas Steenks

Het tramspoor van de Scheveningseweg is versleten en moet vervangen worden. Dit werk zal invloed hebben op de boombeplantingen langs het spoor, zowel voor de bomen aan de wegzijde als aan de zijde van de Scheveningse Bosjes. Voor het uitwerken van een plan van spoorvervanging is een Denktank opgestart, die bestaat uit 13 partijen van belanghebbenden. Ook de AVN is hierin vertegenwoordigd. Door de gemeente en HTM is in overleg met de Denktank een aantal varianten ontwikkeld die verder zijn uitgewerkt en waaruit gekozen moet worden. Opdracht hierbij is o.a. zo veel mogelijk bomen te behouden. De Scheveningseweg wordt gesplitst door de Teldersweg, waarbij langs de weg aan de Scheveningse kant 55 lindes en aan de stadskant 85 kastanjes. De lindes verkeren in een goede conditie, maar van de kastanjes is het grootste deel min of meer aangetast door de kastanjabloedingsziekte. Slechts 15 van de 85 exemplaren zijn niet besmet. De verwachting is wel dat uiteindelijk (bijna) alle kastanjes zullen worden aangetast. Daarom kiest de AVN voor kap van alle kastanjes in één keer, i.p.v. het toepassen van een "uitsterfbeleid", waarbij pas gekapt wordt als de kastanjes aangetast worden. Kap in één keer biedt meerdere voordelen, zoals het optimaal inrichten van de nieuwe plantplaatsen. Er is echter geen eenheid binnen de Denktank m.b.t. de keuze. De uiteindelijke keuze zal begin 2017 door de gemeenteraad gemaakt worden.

Groenbeleving in de wijk Duinoord

Jaap van Loenen

Van een bomenexcursie voor de kerkorganisatie STEK kwam dit jaar helaas niets terecht vanwege het slechte weer. De drukte bij andere activiteiten was de oorzaak dat ook het verder uitwerken van de geïllustreerde bomen-route bleef liggen. Wel is er, samen met de wijkorganisaties, overleg geweest met de gemeente over de vervangende boombeplanting langs de Johan de Wittlaan en het Stadhoudersplantsoen.

NCIA parkeerterrein

**Marian Langeveld,
Caroline de Jong, Aletta de Ruiter**

Eind maart schreef de AVN een bezwaarschrift tegen de omgevingsvergunning voor het tijdelijk gebruik als parkeerplaats van het terrein langs de Oude Waalsdorperweg. Volgens het bestemmingsplan krijgt dat de bestemming 'groen'. Doel was de rand aan de kant van het parkeerterrein van het Internationaal Strafhof reeds in te richten met bomen en struiken. Zo kan deze dienen als ecologische verbinding tussen het bospark en het Natura 2000 gebied Meijendel. Zo'n corridor wordt aanbevolen door de MER voor het Internationaal Strafhof.

Na een toezegging van de gemeente dat de strook groen ingericht zou worden heeft de AVN haar zienswijze ingetrokken. De rand bomen en struiken is er echter (nog) niet gekomen. Dat het belangrijk is om de ontwikkeling van dit tijdelijke parkeerterrein te volgen, bewijst het feit dat in het begin van het jaar twee ondernemers in spe plannen maakte om hier een lunchrestaurant in het groen te vestigen.

Westbroekpark

Caroline de Jong

De gemeente heeft een tender uitgeschreven voor het terrein van de voormalige midgetgolfbaan voor een project in dit deel van het park met de bestemming 'cultuur en ontspanning'. De winnaar was "Greens", met een voorstel voor een restaurant en kas en biologische pluk- en moestuin. In het huurcontract staat dat het restaurant alleen overdag open mag zijn.

Het plan is echter in strijd met de beheersverordening voor het park. Daar mag ons inziens niet lichtvaardig van worden afgeweken. De gebouwen zijn groter dan toegestaan. Belangrijk is dat de toegestane afwijking wordt vastgelegd (lichte horeca) en dat dit niet later weer leidt tot ander gebruik (bijv. dance hal) mocht dit derde restaurant in het park failliet gaan.

Voor de AVN is met name belangrijk de instandhouding van de strook met bestemming 'natuur' langs het water. Daar zette de gemeente de toekomstige huurders op het verkeerde been. Terwijl ze die strook niet echt nodig hebben. De gemeente gaf hen niet de kaart uit de beheersverordening maar maakte een andere kaart waar een derde van de strook anders wordt gebruikt. En schreef daarbij: "Inschrijvers zijn niet verplicht zich te houden aan de regels in deze beheersverordening. Als er voor het winnende plan een omgevingsvergunningprocedure moet worden doorlopen in afwijking van de beheersverordening, dan zal de gemeente deze procedure faciliteren. Deze procedure komt echter geheel voor rekening en risico van de aanvrager." De AVN heeft een zienswijze ingediend.

Visie wijkgroen Scheveningen

Daphne Nicolai, Caroline de Jong

Voor verschillende stadsdelen in de stad heeft de gemeente visies gemaakt voor het beheer van het wijkgroen buiten de grote groengebieden, zonder participatie van bewoners vooraf. Bijzonder voor het Stadsdeel Scheveningen is dat bewoners- en belangenorganisaties als de AVN twee jaar geleden uit zichzelf zijn begonnen met het ontwikkelen van een visie voor beheer van het groen in Scheveningen. De gemeente is daar later bij betrokken en nu wordt samengewerkt om een visie te maken met ideeën vanuit de organisaties over groenbeheer in de verschillende wijken. De 'Visie Wijk- en Buurtgroen Scheveningen' zal in 2017 gereed zijn.

Vertegenwoordigers van deze organisaties kwamen in 2016 verschillende malen bij elkaar, met onder andere een landschapsarchitect, een bomenadviseur, een ecooloog namens de gemeente en groenbeheerders van het stadsdeel. Er werd begonnen met een inventarisatie van het groen en de ideeën en een excursie. Het gaat om grasvelden, kleine parken, pleintjes, laanbomen, bermen. Een probleem is dat bomen dicht op de kust last hebben van zeewind. In de natuur ziet men dan ook een gradiënt van helmgras bij de zeereep, via de "struweelduinen" naar de binnenduinrandbossen. Vraag aan de wijken was, wil men natuurlijk of cultureel, waar zijn prioriteiten, want de middelen zijn uiteraard niet onbeperkt.

In september werd de conceptvisie voorgelegd. Daarin was ook een fijnmazig netwerk van groene verbindingen in de wijken uitgewerkt, aanvullend op de ecologische verbindingen uit de gelijknamige nota.

Vanuit de verschillende wijken werd aandacht gevraagd voor onder andere het gebied rond de haven en het Verversingskanaal, de struikjes op de middenberm van de Badhuisweg, de inrichting van het Stadhoudersplantsoen en het Sweelinckplein,

laanbomen die passen bij het historisch karakter, aanplant van soorten aantrekkelijk voor bijen en vlinders, en voor mussen, het vergroenen van steenvlaktes. In november werd gevraagd om specifiekere voorstellen per wijk, waarbij mede namens de AVN naar voren werd gebracht: struiken op Scheveningen voor vogels en vlinders; divers maaien voor biodiversiteit; en natuurvriendelijke oevers Schevenings kanaal.

Bunkers Badhuisweg

Caroline de Jong

In 2015 werd het bestemmingsplan voor de Nieuwe Scheveningse Bosjes vastgesteld. Tot onze vreugde werd daarin het aantal open gestelde bunkers beperkt tot de twee die reeds open waren. Maar de inkt was nog niet droog of er werd in maart alweer zonder vergunning gegraven door vrijwilligers van het Atlantik Wall museum. De bewonersorganisaties stuurden hierover een brief aan de wethouder met steun van de AVN. In dezelfde brief werd gevraagd om beleid om het aantal evenementen in het Westbroekpark te kunnen beperken - geen popconcerten.

Uit het antwoord van het College bleek echter dat het zichtbaar maken en ontsluiten van bunkers tot haar prioriteiten behoort. "Eén en ander moet uiteraard plaatsvinden binnen de vigerende regelgeving en er moet sprake zijn van een integrale afweging van alle belangen". Dus ook het groenbeleid van de gemeente?

In mei zetten bestuursleden van het Atlantikwall museum hun plannen uiteen om nog drie bunkers te openen van de rij die langs de Badhuisweg ligt. Degene die ligt naast de bunkers die al open zijn voor educatieve doeleinden, de andere twee voor incidenteel gebruik. De bunkers zouden onder de grond blijven en alleen toegankelijk worden d.m.v. een afsluitbaar luik.

Omwonenden zien nut en noodzaak van het openstellen van nog meer bunkers niet in. Voor de AVN is het weer een aanslag op het groen, in een strook die belangrijk is voor ecologische verbindingen naar andere groengebieden. Er zijn hier geen beschermde soorten, het voorstel is dus niet in strijd met de Natuurwet, maar druist wel in tegen het groenbeleid van de gemeente om de Stedelijke Groene Hoofdstructuur in stand te houden en te versterken.

Landgoed Oosterbeek

Joost Gieskes

Een beheerplan voor Oosterbeek wordt door de gemeente opgesteld, maar door gebrek aan tijd en middelen is er sprake van enig uitstel. De AVN heeft zitting in het beheerplatform en bepleit hier de natuurwaarde van het park. Noodzakelijk omdat bij de uitvoering van het historische herstelplan niet altijd prioriteit aan de ecologie wordt gegeven. Uit de monumentale treurbeuk aan de vijverrand is afgelopen zomer een zware toptak gebroken. Maar er is direct ingegrepen om deze bijzondere boom te behouden.

Hubertusduin

Joost Gieskes

Jaarlijks wordt door deskundigen samen met de gemeente een rondgang gemaakt om onderhoudsmaatregelen waar nodig te bespreken en overeen te komen. Het is een formule die van beide zijden wordt gewaardeerd.

Oostduin en Arendsdorp

Joost Gieskes

Geen bijzonderheden. Waar bomen zijn uitgevallen werden nieuwe bomen geplant. De historische oprijlaan Oostduin is voor een deel met nieuwe beuken beplant. Het groeiproces wordt nauwlettend gevolgd.

Belvédèreduin

Joost Gieskes

Het behoud van de verzameling Corsicaanse dennen staat hoog in het vaandel, wegens de leeftijd van deze bomen en omdat deze soort langzamerhand zeldzaam begint te worden. Met een intensieve studie en rapportering door de AVN is nu ook de gemeente doordrongen van het belang van behoud van deze bomengroep.

Koekamp

Joost Gieskes

Het bouwplan op het Koningin Julianaplein was aanleiding voor de gemeente om het restant van het plein een groene inrichting te geven (passeer- en verblijfplaats) en dan het plein 'te verbinden' met de Koekamp. Een ambitieus plan werd hiertoe opgesteld en gepresenteerd. Dit plan gaf aanleiding om een diepgaande studie te verrichten naar de historie van de Koekamp, zich uitstrekkend tot aan de vijftiende eeuw, met het accent op de herten en een pleidooi tot behoud van de hertenkamp. Van deze studie werd door de AVN een boekje geproduceerd dat wijd werd verspreid. De uitgave bleek de nodige indruk te maken en het ziet ernaar uit dat de herten hun historische plek blijven behouden.

Landgoed Meer en Bos

Joke Scheeres

In de maand maart is bij de laatste ingang aan de Laan van Meerdervoort een stuk groen aan de linkerkant helemaal kaal gemaakt en in de plaats daarvoor zijn rhododendrons aangeplant. Midden in landgoed is een poel verdiept en ook daar zijn rondom rhododendrons geplant. Het ziet er parkachtig uit in plaats van bosachtig.

De gemeente heeft het hondenbeleid nog steeds niet geëvalueerd. Er lopen teveel honden in Meer en Bosch die veel overlast veroorzaken voor zowel de flora als fauna. Wandelaars en natuurgenieters mijden om die reden Meer en Bosch. Vrijwel het hele jaar rond stinkt het naar de hondenpoep en bij elke stap die je zet kom je honden tegen. Naast de wandelpaden zijn hondenpaden ontstaan en rond zitbanken zijn grote gaten door honden gegraven. Het bos is aan het verloederen.

Bloem en Daal

Joke Scheeres, Aletta de Ruiter, Adri Remeus

De AVN heeft de omwonenden van de Daal en Bergselaan en Ranonkelstraat ondersteund in hun verweer tegen de bouw van een zeer groot appartementengebouw in de hoek van het Stokroosveld. Indien het wordt gerealiseerd vult dit gebouw de bouwlijn tussen Bergkerk en Ranonkelstraat geheel op en verdwijnt het natuurbosje dat daar al 70 jaar als groene steppingstone aanwezig is. In maart 2016 heeft de AVN een quickscan natuurkwaliteit gemaakt en dit in een documentboekje gepresenteerd aan de gemeente.

Naar aanleiding van de protesten en de gemotiveerde onderbouwingen is het bouwplan voorlopig in de wacht gezet en zijn nieuwe onderhandelingen met de gemeente opgestart. Dit uitstel betekent echter nog geen afstel, maar zorgt er wel voor dat in ieder geval de randvoorwaarden heel degelijk op papier worden gezet. We gaan in 2017 onverdroten verder.

Denktank Knelpunten Noordwestelijke Hoofdroute

Daphne Nicolai

Langs de Noordwestelijke Hoofdroute (NWHR) bevinden zich diverse verkeersknelpunten tussen Kijkduin en de Scheveningse Bosjes. Om deze knelpunten op te lossen heeft de gemeente een Denktank NWHR opgezet, verdeeld over drie trajecten van de route waarin deelgenomen wordt door leden van bewoners- en belangenorganisaties. Er is voor het oplossen van de knelpunten 14 miljoen euro uitgetrokken door de gemeente. Een inspraakprocedure maakt onderdeel uit van deze knelpuntenaanpak. De eerste twee trajecten zijn naar tevredenheid van de organisaties en bewoners afgesloten. Het derde traject van de Houtrustbrug tot het Telders-tracé is nog niet afgerond. Dit traject is tijdelijk stilgelegd tot de Denktank Spoorvervanging Scheveningseweg heeft geadviseerd. De oversteek bij het Indisch Monument wordt doorverwezen naar de Denktank Scheveningse Bosjes en Westbroekpark.

Westduinpark & Bosjes van Poot & Wapendal

Andre Smit

In 2016 heeft de AVN deelgenomen aan het beheerplatform (BHP) Westduinpark-Bosjes van Poot-Wapendal. In het BHP worden de vorderingen van het Natura 2000 beheerplan op de voet gevolgd en wordt in samenspraak met de betrokken belangenorganisaties gediscussieerd over de gevolgen van bijvoorbeeld begrazing, afplaggen en verstuingen. Een concept ontwikkelingsvisie Westduinpark & Wapendal is opgesteld en zal in 2017 definitief worden vastgesteld.

De Haagse Piek, het hoogste punt in Den Haag, is fors opgeknapt door het verwijderen van puin en er is extra zand aangebracht en helm aangeplant.

Punt van zorg blijft de overtredingen door het publiek.

Er wordt veel dwars door het duin gerecreëerd door voetgangers, hardlopers en mountainbikes en er gaat nog steeds teveel (illegaal) gemotoriseerd vervoer over de strandslagen. Ook loslopende honden en het niet naleven van de opruimplicht veroorzaken overlast. Het Stille Strand voor het Westduinpark wordt steeds drukker en commerciëler. Er zijn wederom door de Werkgroep Ecologisch Beheer Westduinpark een aantal groenwerkdagen (de derde zondag van de maand) georganiseerd in 2015 met ondersteuning van stichting Vóór Welzijn. De gemeente heeft een subsidie beschikbaar gesteld voor aanschaf van diverse materialen.

Ook leden AVN en IVN waren aanwezig en de opkomst is gemiddeld 20 personen. Ook in Wapendal is een groep vrijwilligers actief en er is in overleg met de groenbeheerder een duidelijk werkplan vastgesteld. In 2015 zijn de twee gebieden (Natte Pan en Wieringsestraat) aan elkaar worden gekoppeld en worden begraasd door de Schotse Hooglanders. Ook is er in zuidelijk deel van het Westduinpark een proef uitgevoerd met begrazing door een kudde schapen met een echte herder (v) en sinds de herfst wordt het gebied tussen de Haagse Beek en het fietspad begraasd door pony's. Het gebied van

Radio Scheveningen is geheel ontdaan van de zendmasten en is toegevoegd aan het Westduinpark. Dit gebied wordt gedeeltelijk geplagd en er zijn twee kerven aangebracht. De padenstructuur door het Westduinpark wordt nu aangepakt en het fietspad van Kijkduin naar Scheveningen zal door het voormalige Zenderpark lopen en uitlopen op de Zeezwaluwstraat. Het voormalige Zenderpark blijft niet toegankelijk voor het publiek. Het schelpenvoetpad langs de eerste duinenrij werd erg ondergestoven met zand en schoonmaken was ondoenlijk. Het schelpenpad is nu vervangen door een asfalt pad met een duidelijke afscheiding met het fietspad.

Zeewindelaan

Andre Smit

Het jaar 2016 sloot af met het bericht dat er met de bewoners van de Zeewindelaan een convenant is afgesloten met betrekking tot de begrenzing en beheer van de strook grond achter hun tuinen en de Paddenpoel. Deze strook was jarenlang illegaal bij de tuinen getrokken, maar vormt de grens met het Natura 2000 gebied Westduinpark en kent derhalve een aangepast beheer. De AVN heeft hier een aantal jaren geleden aandacht voor gevraagd bij gemeente en Provincie.

Florence Nightingalepark

Bas Steenks, Arnim van Oorschot

Al sedert de verdichtingsplannen van vorige colleges van B & W voor het Florence Nightingalepark zet de AVN zich in voor een groen en rustig park achter het HAGA ziekenhuis. We zijn zeker niet blij met de plannen in het park. In het voortraject probeerden we woningbouw en verkeer tegen te houden. Zie onze zienswijze van 26 september 2012.

Vooraf het verlies van 14% van het parkoppervlak met vele bomen ten behoeve van oorspronkelijk 126 woningen betreuren wij zeer. Uiteindelijk worden er maar 41 woningen gerealiseerd, maar het parkgedeelte is weg. Helaas is het bestemmingsplan ook voor ons een gegeven. Sedertdien proberen wij de schade te beperken, onder andere vanuit de klankbordgroep. We willen zoveel mogelijk bomen sparen. Daarnaast zijn we bezig met het verkeersplan. We willen rust in het park en de recreatieve en ecologische verbinding met het buurtpark Kleine Hout veilig stellen.

Op 16 januari 2016 vond er een schouw plaats. Aanwezig waren leden van de klankbordgroep, medewerkers van de gemeente, vertegenwoordigers van het ziekenhuis en van de ontwikkelaar.

Ook werd er aandacht gevraagd voor het eiland (vleermuisbunker) in het park. Het is waardevol voor vogels/vleermuizen. Er is een overeenkomst dat dit gebied zo blijft omdat het een beschermd stukje grond is.

In april werd er in verband met het bouwrijp maken een bomenkapplan gepresenteerd. Het totaal aantal te kappen bomen bedraagt 480 stuks waarvan er 17 worden verplant. Ten behoeve van de watercompensatie is er een watergang gepland. Gezamenlijk maakten we een schets voor een aantrekkelijker waterpartij waarbij vele bomen gespaard werden. Vier daarvan komen op een eiland te liggen. Met de ecooloog van Sweco bedachten we dat hierop ook de ijsvogel kan broeden op een daarvoor geprepareerde nestplaats.

Met de bedoeling om het resterende park aantrekkelijk in te richten maakten de klankbordgroep met stadsecoloog Esther Vogelaar een wandeling om natuurwaarden vast te stellen. We noteerden een mooie bosrand, een bloemrijke wegberm, wilde cichorei en beemdtkroon, rietorchis, vlinders en de genoemde ijsvogel. Er rezen ideeën voor het herstel van de pluktuin midden in het park, en voor een veld met orchideeën. Op 15 december 2016 stemde het college van burgemeester en wethouders in met het verkeers-document gebiedsontwikkeling Leyweg/Escamplaan en sprak uit dat

- De verkeersontsluiting voor Houtwijk ongewijzigd blijft
- De parkeervoorzieningen voor bezoekers van het HagaZiekenhuis zowel vanaf de Leyweg als vanaf de Dedemsvaartweg bereikbaar worden en gesitueerd worden aan de Escamplaan
- Het voorrijden voor het ziekenhuis voor publiek alleen mogelijk is vanaf de Dedemsvaartweg via de Escamplaan.

De AVN voorziet ernstige verkeersoverlast in het park en daarmee een groot kwaliteitsverlies van het FN-park en buurtpark Het Kleine Hout aan de overzijde van de Escamplaan. Beide vormden samen één geheel. Het document maakt duidelijk dat er bijna 5000 verkeersbewegingen per etmaal op de Escamplaan zullen gaan plaatsvinden. Dat laat geen ruimte voor de benodigde rust in de groene functies. Wij pleiten voor een recreatieve en ecologische verbinding tussen beide parkdelen die de kwaliteit van het park versterken en dienden daarvoor een zienswijze in.

Meijndel, Dunea

Aletta de Ruiter

Het kwartaaloverleg van de Belangenraad Meijndel, waarin de AVN is vertegenwoordigd, heeft in 2016 slechts 3 overleggen gekend. De Belangenraad bestaat uit 5 vertegenwoordigers van verschillende belangengroepen (vaste plek) en 5 individuele deelnemers met een beperkte zittingstermijn van 3 jaar. De raad dient als klankbord voor nieuwe plannen die bij Dunea worden ontwikkeld m.b.t. het natuur- en recreatiebeleid van Meijndel. Items die in 2016 o.a. langs kwamen waren: De vervanging van de Meijndelseweg, Onderhoudinfiltratieplassen, Nationaal Park Hollandse Duinen, Mountainbikeroute, Wandelroutes en Openstelling Ruygenhoek en Infrastructuur fietspaden. De deelnemers krijgen ook zelf gelegenheid om onderwerpen aan te dragen in de vorm van 'Het idee van...' AVN en Stg Duinbehoud hebben onlangs een presentatie gehouden over het bosonderhoud op landgoed Voorlinden en de beheerders van Dunea voorgesteld om in gezamenlijkheid de eigenaar van Voorlinden aan te spreken op zijn afwijkende bosbeheer.

Uithof

Aletta de Ruiter

In 2015 heeft de AVN geadviseerd bij de aanleg van een mountainbiketrack door recreatiegebied De Uithof. Naar aanleiding van dit advies zijn de plannen flink bijgesteld en werd rekening gehouden met natuur en met name vogelbroedplekken. De track is netjes aangelegd en blijkt, op een plek na, keurig nageleefd te worden door de bikers. Drie keer per jaar komen de gebruikersgroepen van de Uithof bijeen om ervaringen uit te wisselen en eventuele knelpunten te bespreken en op te lossen. De AVN wordt zeer gewaardeerd binnen deze groep.

Ypenburg

Aletta de Ruiter

De grote TNO-locatie Ypenburg ligt binnen beveiligingshekken. Te midden van 8 ha bos liggen hier laboratoria en bunkercomplexen waar proeven met munitie worden uitgevoerd. TNO moest hiervoor uitbreiden ten koste van het bos en heeft daarvoor een groencompensatieplan laten opstellen. Het grootste deel van de compensatie was mogelijk op eigen terrein, maar voor ongeveer een derde moest buiten de hekken ruimte gezocht worden. Daarbij werd de AVN om advies gevraagd. In drie sessies hebben we in de vinexwijk Ypenburg naar plekken gezocht waar uitbreiding van groen meerwaarde zal hebben. Het gaat dan niet om straatbomen, maar om het plaatsen van bosjes waar dieren rust en nestplekken aangeboden krijgen. Geen overbodige luxe in deze nieuwbouwwijk. Veel ruimte is gevonden langs de singels, waar de gazons met bomen nu aangevuld worden met bouselementen. Ook het intensieve maairegiem wordt aangepast voor betere ecologische omstandigheden.

Project exotenverwijdering

Aletta de Ruiter

In Den Haag en omgeving merken we sinds enkele jaren een explosieve vermeerdering van de woekerende exoot Japanse Duizendknoop. In het juninummer van Haagwinde werd daar melding van gemaakt. De AVN werd daarop benaderd door een aannemer die zich heeft gespecialiseerd in milieuvriendelijk bestrijding van deze woekeraar. Ze werken met stoom en heet water. De contacten met de groenbeheerders van zowel gemeente als provincie waren snel gelegd en in november vond een proef plaats op drie plekken met grote concentraties van deze plant. De proef was buitengewoon succesvol en de aannemer mag volgend jaar beginnen met de bestrijding van grotere oppervlakken. De verwachting is dat het probleem binnen 4 behandelingen is teruggedrongen tot beheerbare proporties.

Leidschenveen

Peter Hegi

In het nieuwe bestemmingsplan wordt er midden in de Ecologische zone gebouwd. De AVN heeft een zienswijze ingediend welke gedeeltelijk gegrond wordt verklaard. De verloren ruimte zal (deels) worden gecompenseerd.

Heemtuin H.J. Bos

Peter Hegi

Eind van het jaar 2016 heeft eigenaar Parnassia de beheerovereenkomst met Zuid Hollands Landschap opgezegd. AVN-vrijwilliger Peter Hegi is gestopt als beheervrijwilliger. De toekomst van de heemtuin is zeer ongewis.

Bunkers langs de kust

Aletta de Ruiter

Na twee jaar radiostilte werd de AVN in 2016 weer opgeschrikt door nieuw plannen voor een bunkermuseum in het bunkercomplex bij het Zwarte Pad. Het is de ambitie van het college om het Atlantikwallmuseum hier ruimte te geven. De bunkers liggen echter in

de kwetsbare zeereep en op het terrein van Dunea en het Hoogheemraadschap. Dunea heeft bij de vorige aanvraag al een NEE laten horen, maar wordt nu onder druk gezet door de gemeente. De aanvraag wordt nu voorafgegaan door een haalbaarheids-onderzoek. Alle betrokken belanghebbenden zijn geïnterviewd en hebben hun punten en bezwaren kenbaar gemaakt. Deze salomitactiek moet heel goed in de gaten gehouden worden, want uit dit onderzoek worden randvoorwaarden gedestilleerd en voor je het weet staat er toch een vergunningaanvraag op de rails. Wordt vervolgd.

Fietspad Ruygenhoek

Adri Remeus

Omdat fietsers, die vanaf de boulevard van Scheveningen door de duinen richting Katwijk willen fietsen, vastlopen aan het eind van het Zwarte Pad, had de gemeente voorgesteld om een fietspad aan te leggen naast het ruiterspad door de Ruygenhoek. Dat pad zou evenwijdig moeten lopen aan de Groningsestraat om bij de Harstenhoekweg weer aan te sluiten op het bestaande fietspad naar de watertoren en verder. Met name buurtbewoners, verenigd in de bewonersorganisatie Groningsestraat, vreesden ernstige overlast (toename recreatief strandverkeer, geluidsoverlast, meer illegale recreatie, ook in de donkere uurtjes). Andere stakeholders (waaronder de AVN en de Stichting Duinbehoud) sloten zich aan bij het verzet, niet alleen om genoemde redenen maar ook vanwege de bedreiging voor de hoge Natura 2000-waarden van het gebied. Feitelijk vormt de Ruygenhoek een rustige buffer tussen de vallei Meijendel en de stadsrand, waar zich onder andere veel reeën ophouden. Dunea is nog in overleg met de gemeente, maar de verwachting is dat realisatie van het gewraakte fietsplan niet door gaat.

Zoetermeer

Leon van den Berg

Buytenpark Zoetermeer

De AVN heeft bijgedragen aan de procedure van de Stichting Kwaliteitsteam Buytenpark tegen de bouw van de verlengde derde baan van SnowWorld. Helaas heeft op 26 april de Afdeling Bestuursrechtspraak van Raad van State het Kwaliteitsteam ongelijk gegeven waar het gaat om 13 formele bezwaren die het team had ingebracht tegen het speciaal voor SnowWorld ontwikkelde bestemmingsplan en de daaraan gekoppelde omgevingsvergunning. Inmiddels heeft SnowWorld de uitbreiding van derde baan (verlengd van 210 tot ruim 300 m en verhoogd van 32 tot formeel 70 m) uitgevoerd. Eigenlijk was het al tijdens de zitting duidelijk welke kant het zou opgaan. Het voornaamste bezwaar van het Kwaliteitsteam was de noodzaak om voor de bouw een deel van het gemeentelijke Natuurstergebied te gebruiken. Dit gebied werd in de jaren negentig ingesteld om Zoetermeer een ongerept gebied te geven waar de natuur haar gang kon gaan. Die status blijkt in de praktijk geen knip voor de neus waard. Zolang er geen sprake is van een door de nationale overheid ingesteld gebied zoals een Natura 2000-gebied, is elk door gemeente of provincie ingesteld natuurgebied in wezen vogelvrij. Letterlijk in dit geval zelfs, want SnowWorld mocht voor het eindoordeel van de Raad van State er al voor zorgen dat er in de omgeving geen broedende vogels meer konden voorkomen.

De procedure is dus verloren, maar het team ging ervan uit dat SnowWorld nauwgezet zou worden gehouden aan het twintigtal aanvullende voorwaarden en afspraken die aan

de bouwvergunning zijn verbonden. Deze zijn er mede gekomen op aandrang van het team. De gemeente is gevraagd om daarover ruggespraak te hebben. Ook daarover is niets positiefs te melden. Eind 2016 wachtte het Kwaliteitsteam nog op contact hierover. Vervolgstappen tegen de gemeente worden overwogen.

Uitvoeringsprogramma Buytenpark

Het is niet allemaal kommer en kwel, want de compensatie van de door SnowWorld verloren gegane oppervlakte is wel goed van de grond gekomen, althans kwalitatief, want voor kwantitatieve compensatie is nergens rond het park ruimte. Zo is eind 2016 het zogenoemde Gruttolandje vrijwel voltooid. Dit is een upgrade van al bestaande natuur naar speciaal op de vogelstand gerichte natuur. Binnen dit nieuwe beschermde vogelhabitat bevindt zich ook een oeverwaluwand. Het betreft hier een onderdeel van het zogeheten Uitvoeringsprogramma Buytenpark. Voor dit programma hebben diverse belanghebbenden de afgelopen jaren gediscussieerd over verbeteringen in de padenstructuur en de afbakening van gebruikersgroepen van het park. Bij alle ingrepen staat voorop dat het de bedoeling is om de natuur zoveel mogelijk intact te houden en waar mogelijk de biodiversiteit van het Buytenpark te vergroten.

Nieuwe Driemanspolder

Over dit gebied is in 2016 nog weinig concreet nieuws te melden, buiten het feit dat de voorbereidingsfase iets is vertraagd, maar nog wel binnen het schema valt. De aanbesteding van de aannemer zou eind 2016 rond moeten zijn, maar de beslissing is nog niet gevallen. Vanaf 2017 moet het landbouwland van de Nieuwe Driemanspolder worden omgetoverd tot een enorme waterberging met veel (natte) natuur.

Wijkproject Bloeiende Boomspiegels

Aletta de Ruiter

Het wijkproject Bloeiende boomspiegels beleefde in 2016 het vijfde jaar van uitvoering. Het vertrek van initiatiefnemer Antoon Moonen heeft ons gedwongen om de activiteiten op een lager pitje voort te zetten. Dat betekent dat de bestaande boomvoeten worden onderhouden, maar dat er geen uitbreiding van het project wordt ingezet. In 2016 is er een keer overleg geweest met de gemeente om knelpunten door te spreken.

Project digitale communicatie

Jos Verhoeff

De in 2014 ingebouwde mogelijkheid om te doneren via de website wordt steeds frequenter gebruikt. Kleine, maar ook grote donaties komen via de doneerknop van de site bij de penningmeester binnen.

Vanwege de beperkte redactiefaciliteiten binnen de AVN werken wij aan een manier om publicaties op de website automatisch door te kunnen zetten naar Facebook en Twitter. Dat zijn immers de kanalen waar steeds groter wordende groepen mensen, politici, maar ook journalisten, een groot deel van hun informatie vandaan halen.

Facebook vertoont grote pieken op momenten dat de AVN acties onderneemt of daar bij inhaakt, In 2016 lag de piek op meer dan 1000 bereikte personen, voornamelijk aan het begin van dat jaar. Wij hopen dat als er vanuit de website vaker berichten op de Facebookpagina komen wij dat in 2017 minstens kunnen evenaren

De website is aan de achterkant gemoderniseerd, waardoor er nu geen verschil meer is in inhoud tussen de desktop versie (computer) en de mobiele versie (telefoon). De site wordt door ongeveer 4 à 50 bezoekers per dag gezien, met dezelfde pieken als op Facebook.

De Haagwinde, die eerst alleen te downloaden was als PDF heeft een online versie gekregen, inhoudelijk volkomen gelijk aan de papieren versie, maar doorzoekbaar en daardoor vindbaar voor zoekmachines. Ieder artikel krijgt daarmee een inkomende link die in mails en andere communicatie vermeld kunnen worden.

Het moet gezegd worden dat de papieren versie aantrekkelijker is om te lezen. Mensen die voornamelijk van papier lezen vinden de online versie uiteraard saai omdat daar het accent ligt op de inhoud en niet de vorm. Gelukkig blijft die vorm wel bestaan middels de pdf van het gehele blad. Het bestaansrecht van de online versie blijkt wel uit het feit dat de meest bezochte pagina in 2016 (na de voorpagina) een artikel uit de online Haagwinde was: <http://www.avn.nl/madurodam-wil-weer-uitbreiden>
Ik verwacht dat als links naar de Haagwinde artikelen vanzelf op Facebook en Twitter verschijnen, de leesfrequentie en daarmee ons bereik, zal toenemen.

Plannen voor 2017

Van de wandel App zal in 2017 een update verschijnen. Omdat de AVN beperkte menskracht heeft maar wel zoveel mogelijk wil communiceren zal de webredactie de mogelijkheid krijgen bij het plaatsen van nieuwsberichten deze vanzelf ook op twitter (de eerste 140 tekens) en Facebook te publiceren. Zo houden we al onze digitale communicatiekanalen levendig met minimale inzet. Met het verschijnen van de Haagwinde artikelen iedere drie maanden zullen er meer berichten op onze Facebook pagina en in Twitter verschijnen. Omdat die berichten beperkt zullen zijn, maar wel een link naar de complete tekst zullen bevatten, zal daarmee ook het websitebezoek en daarmee het bereik van de AVN toenemen.

Boorzaken

Bas Steenks

Sportcampus Zuiderpark

De bouw van de Sportcampus is dit jaar vrijwel afgerond en is men gestart met de herinrichting van het terrein rond de campus. Hierbij spelen de aanplant van nieuwe bomen en de herplant van zorgvuldig gespaarde bomen een belangrijke rol. Zo is het parkeerterrein t.h.v. het politiebureau eind 2016 al beplant met nieuwe bomen, maar ook met de herplant van 55 moerasesiken, die hier voor de bouw al stonden en tijdelijk waren opgekuild. In de loop van 2017 zal het terrein worden opgeleverd.

Frans Halskade, Rijswijk

In verband met vervanging van het riool en de herinrichting van de Frans Halskade in Rijswijk, moeten 22 lindes worden gekapt. Deze worden allemaal vervangen door een kleiner soort bomen. Aan de overzijde van deze straat staat een rij kastanje die de lindes belemmeren in de groei. Van deze kastanjes zou 6 stuks gekapt worden. In overleg met de groenbeheerder is dit aantal verminderd tot 2 kastanjes.

Raamweg rioolvervanging

In verband met de vervanging van het riool en de herinrichting van de Raamweg, moeten 15 iepen worden gekapt. Deze bomen staan dicht op de bebouwing en leveren bovendien ernstige wortelopdruk van de verharding. Na herinrichting ontstaat een goede plantsituatie voor de nieuw te planten bomen. In overleg met de bewoners wordt de nieuwe boomsoort bepaald.

Stadhoudersplantsoen, herplant bomen

In het kader van het populierenvervangingsplan zijn in het Stadhoudersplantsoen ca 50 populieren gekapt. Deze stonden in een rij langs het voetpad. Bewoners en andere belanghebbenden - zoals de AVN - kregen van de gemeente een uitnodiging voor overleg over de herplant. Hierbij bleek dat er verschillende ideeën over deze herplant leven. Een groot deel van de belangstellenden gaf aan weer een rij populieren te willen herplanten op dezelfde locaties, maar dan met de Italiaanse populier. De rest van de deelnemers - o.a. de AVN - gaf voorkeur aan een mix van bomen, verspreid over het terrein in groepjes of als solitair. Het is de bedoeling dat begin 2017 de herplant wordt uitgevoerd, waarbij o.a. uitgangspunt is, dat voor iedere gekapte boom er een vervanger wordt herplant.

Adviesraad Monumentale Bomen 2016

Bas Steenks

De Adviesraad Monumentale Bomen (AMB) bestaat uit vertegenwoordigers van de Haagse Bomenstichting, de AVN en een onafhankelijk persoon. Zij adviseert de gemeenteraad gevraagd en ongevraagd over monumentale bomen.

In het verslagjaar is een zoeklijst opgesteld, waarin nieuwe te nomineren bomen zijn opgenomen. Hierbij is ook een aantal bomen opgenomen, die al op de lijst staan van de landelijke Bomenstichting.

Een van de belangrijkste objecten vormde de herinrichting van de Lange Vijverberg, waarbij o.a. het tramspoor wordt verlegd. Deze herinrichting sluit aan op de realisering van de parkeergarage onder het Tournooiveld. Hierbij zijn enkele sterk verzwakte lindes vervangen door nieuwe bomen in een zware maat. Daarnaast zijn er 5 nieuwe plantplaatsen voor bomen gemaakt en is er meer grasoppervlak gerealiseerd, welke de Lange Vijverberg een groener aanzicht geven.

Er is een concept huishoudelijk reglement AMB opgesteld. Deze wordt door de gemeente verder uitgewerkt en juridisch getoetst.

Laak

Peter Hegi

Er gebeurt op groengebied niet veel in Laak. Het maaiwerk van de ecologische verbindingzone is beroerd hetgeen door de groenbeheerder ook wordt toegegeven. Hij belooft beterschap.

De bijzondere schubvarens van de Petroleumhaven blijven een bron van zorg i.v.m. het huidige kadegebruik (opslagplaats voor bouwmaterialen) en toekomstige ontwikkelingen.

Rijswijk

Peter Hegi

In Rijswijk gaat de opbouw van de relatie met het ambtenaren apparaat door. Er zijn goede werkrelaties. Daarnaast is er kennis gemaakt met wethouder Marloes Borsboom. In februari vindt de eerste bewonersbijeenkomst rond de toekomst van het Wilhelminapark plaats. Bewoners geven aan vooral groen en rust te willen, de gemeente wil mogelijk meer reuring.

Het park Hofrust wordt door een groep wijkbewoners enthousiast op papier heringericht. De portefeuillehouder kijkt langs de zijlijn mee. Met de concrete uitvoering van de plannen wordt in de herfst begonnen.

De sinds kort opgerichte Groenraad begint vorm te krijgen en verandert zijn naam in Platform Groen in Rijswijk. De portefeuillehouder AVN is lid van dit platform. Het Platform heeft regelmatig contact met de gemeente. In september wordt gestart met het eerste Groencafé.

In Eikelenburg en Rijswijk Buiten wordt volop gebouwd. Een bewoner van de buurt Eikelenburg maakt zich zorgen over de kap van het laatste bosje in deze buurt. De AVN is gaan kijken en zal proberen zich actief te bemoeien met de compensatie van dit gebiedje. De kap is niet meer tegen te houden.

Met de gemeente worden gesprekken gevoerd over bomen- en maabeleid. Er worden kleine stappen in de goede richting gezet. Zo wordt er afgesproken dat bij het maaien van de singels zoveel als mogelijk een meter groen blijft staan langs de waterkant. Ook worden er afspraken gemaakt over de manier van informatievoorziening rond kapvergunningen.

Tenslotte zijn de eerste contacten gelegd met de Rijswijkse politiek.

Voorburg

Els van Maanen-van Wijlen

- De vraag van een AVN-lid en bewoonster van Buitenplaats Hadriani over vervanging van 20 kastanjabomen (met bloedingsziekte) aan hun oprijlaan heeft, na overleg met Bas Steenks en Joost Gieskes, een advies opgeleverd.
- Gezien de archeologische waarde van de historische buitenplaats Arentsburgh moest de vervangende boomsoort inheems worden. Ons advies was dan ook om zomereiken aan te planten.
- Bas Steenks kon een advies van een boomverzorger betreffende bodemverbetering rond een majestueuze moersascypres bevestigen. Toedienen van pneumatische injecties met een mengsel van structuurverbeteraar en een mengsel op maat van schimmeldominante humuscompost is een beproefd traject.
- In Voorburg zijn veel bomen gekapt voor herbouw van winkelcentrum Leidschenhage en diverse andere bouwprojecten.
- Het succes voor het behoud van de volwassen lindebomen in de Laan van Haagvliet heeft zich niet herhaald voor de Van Deventerlaan. Wegens ruimtegebrek moesten de lindes daar gekapt worden ten behoeve van de aanleg van riolering. Voor beide straten heeft de AVN veel onderhandeld met de gemeente.
- De verplichte berichtgeving in Het Krantje geeft niet altijd een goed beeld waar vervanging plaats vindt. In de praktijk blijkt dat regelmatig het geval. Het komende jaar wil ik proberen in het Krantje vermelding van vervanging te krijgen.

Bestemmingsplannen

Caroline de Jong, Daphne Nicolai

In april schreef de AVN een reactie op het *Ontwerp Bestemmingsplan Vogelwijk* en in juni op het *Ontwerp voor Zorgvliet* omdat in beide gebieden een deel van een belangrijke ecologische verbindingszone ligt, de Haagse Beek.

De gemeente zegde in haar reactie voor de Vogelwijk toe dat de groenzone langs de Kwartellaan, die onderdeel is van het netwerk van ecologische verbindingszones, ook de dubbelbestemming 'waarde ecologie' zou krijgen. In het uiteindelijke bestemmingsplan kregen deze zone en het deel van de Haagse Beek in de wijk beide de gebiedsaanduiding 'ecologische verbindingszone'.

Voor Zorgvliet werd de AVN zienswijze gegrond verklaard en ook daar werd de gebiedsaanduiding 'Overige zone - ecologische verbindingszone', mede bestemd voor het in stand houden van de stedelijke ecologische verbindingszone, gegeven aan de Haagse Beek (Stadhoudersplantsoen), en nog drie andere stukken groen uit de Stedelijke Ecologische Hoofdstructuur, R.J. Schimmelpennincklaan en wateroevers verspreid in de wijk, meer dan wij hadden gevraagd. Alleen niet aan de groenrand om het natuurgebied Sorghvliet.

De Haagse Beek kreeg in beide plannen echter niet de bestemming 'natuur', hoewel dat wel stond in een Commissiebrief van 2011. De gemeente gaf die bestemming vanaf dat jaar alleen nog maar aan de Natura 2000 gebieden en aan Sorghvliet. Er wordt ook geen dubbelbestemming 'waarde natuur' gegeven als er andere functies zijn. Daarmee is de bestemming 'Natuur' vrijwel geheel uit de stad verdwenen en alleen op cruciale punten overgegaan in de bestemming 'Ecologische verbindingszones'. Op de laatste raadsvergadering uit 2016 werd een motie ingediend: "Leg kerngebieden uit stedelijke groene hoofdstructuur als natuur in bestemmingsplan vast". De wethouder heeft deze ontraden. De motie is aangehouden.

Zienswijzes, reacties of bezwaren etc.

In 2016 zijn er 9 zienswijzes, reacties of bezwaren ingediend die allemaal gepubliceerd zijn op de website: <http://avn.nl/zienswijzes>.

Te weten:

- 2016-11-03 Brief aan wethouder m.b.t. Uitwerkingskader Madurodam
- 2016-10-03 Zienswijze ontwerpbestemmingsplan Oude Waalsdorperweg
- 2016-09-01 Reactie op Agenda Groen
- 2016-08-15 Reactie op strandnota 2017-2022
- 2016-07-07 Zienswijze conceptbestemmingsplan Leidschenveen
- 2016-06-07 Het ontwerp-bestemmingsplan Zorgvliet en World Forum
- 2016-04-13 Zienswijze concept ontwerpbestemmingsplan Vogelwijk
- 2016-03-31 Bezwaarschrift parkeerterrein ICC
- 2016-03-27 Zienswijze concept strandnota 2017-2022